

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

BUNGE LA TANZANIA

01 NOVEMBA, 2016

ORODHA YA SHUGHULI ZA LEO

MKUTANO WA TANO

KIKAO CHA KWANZA – TAREHE 01 NOVEMBA, 2016

- I. WIMBO WA TAIFA KUIMBWAA:
- II. DUA KUSOMWA NA KIKAO KUANZA SAA TATU ASUBUHI:
- III. TAARIFA YA SPIKA:
- IV. HATI ZA KUWASILISHA MEZANI:

WAZIRI MKUU:

Taarifa za Matoleo ya Gazeti la Serikali pamoja na Nyongeza zake yaliyochapishwa tangu Mkutano wa Bunge uliopita kama ifuatavyo:-

- (i) Toleo Na. 16 la tarehe 15/4/2016
- (ii) Toleo Na. 17 la tarehe 22/4/2016
- (iii) Toleo Na. 21 la tarehe 20/5/2016
- (iv) Toleo Na. 36 la tarehe 26/8/2016
- (v) Toleo Na. 37 la tarehe 02/9/2016
- (vi) Toleo Na. 38 la tarehe 09/9/2016
- (vii) Toleo Na. 39 la tarehe 16/9/2016

- (viii) Toleo Na. 40 la tarehe 23/9/2016
- (ix) Toleo Na. 41 la tarehe 30/9/2016
- (x) Toleo Na. 42 la tarehe 7/10/2016
- (xi) Toleo Na. 43 la tarehe 14/10/2016

WAZIRI WA FEDHA NA MIPANGO:

Mapendekezo ya Mpango wa Maendeleo wa Taifa unaokusudiwa kutekelezwa na Serikali kwa Mwaka wa Fedha, 2017/2018.

Mwongozo wa kuandaa Mpango na Bajeti ya Serikali kwa Mwaka wa Fedha 2017/2018.

MWENYEKITI WA KAMATI YA BAJETI:

Taarifa ya Mwenyekiti wa Kamati ya Bajeti juu ya Mapendekezo ya Mpango wa Maendeleo wa Taifa unaokusudiwa kutekelezwa na Serikali pamoja na Mwongozo wa kuandaa Mpango na Bajeti ya Serikali kwa Mwaka wa Fedha, 2017/2018.

MSEMAJI MKUU WA KAMBI RASMI YA UPINZANI WA WIZARA YA FEDHA NA MIPANGO:

Taarifa ya Msemaji Mkuu wa Kambi Rasmi ya Upinzani wa Wizara ya Fedha na Mipango juu ya Mapendekezo ya Mpango wa Maendeleo wa Taifa unaokusudiwa kutekelezwa na Serikali pamoja na Mwongozo wa kuandaa Mpango na Bajeti ya Serikali kwa Mwaka wa Fedha, 2017/2018.

V. MASWALI:

OFISI YA WAZIRI MKUU:

1. MHESHIMIWA LEAH JEREMIAH KOMANYA (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri Mkuu:- Kumekuwa na mauaji ya Watanzania wenyewe ulemavu wa ngozi kwa muda mrefu sasa ambapo hali hiyo imesababisha Wananchi wasamaria wema kuanzisha makazi maalum kwa ajili ya kuwahifadhi:-

Je, Serikali inashiriki vipi katika kutoa huduma muhimu ikiwemo kuhakikisha wanapata elimu, matibabu pamoja na lotion.

2. MHESHIMIWA HAFIDH ALI TAHIR (DIMANI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri Mkuu:- Chaguzi zetu zimekuwa zikikumbwa na matatizo mengi yanayosababisha upotevu wa fedha nyingi za Taifa jambo ambalo linaweza kuepukika kwa faida ya Watanzania mathalani, inapotokea mshindi wa uchaguzi wa Jimbo wa Chama fulani amefariki uchaguzi hurudiwa badala ya nafasi hiyo kuchukuliwa na mshindi wa pili ndani ya Chama hicho:-

(a) Je, Serikali haioni umuhimu wa kuweka utaratibu kuwa pindi mshindi wa Jimbo kuitia Chama

fulani anapofariki mshindi wa pili ndani ya Chama apewe nafasi aliyoiacha marehemu badala ya kurudia uchaguzi;

(b) Je, Serikali haioni kuwa ni wakati muafaka kuondoa utaratibu wa kusimamisha uchaguzi mkuu wakati mgombea mwenza anapofariki.

3. MHESHIMIWA STEPHEN JULIUS MASELE (SHINYANGA MJINI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri Mkuu:-

Je, ni lini Serikali itaanza kutekeleza ahadi ya Shilingi Milioni 50 kwa kila Kijiji na Mitaa ili kutatua tatizo la ajira na mitaji kwa vijana na kina mama.

4. MHESHIMIWA GRACE VICTOR TENDEGA (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri Mkuu:- Mojawapo ya jukumu la Serikali katika kupambana na ugonjwa wa UKIMWI ni kuhakikisha wanatoa elimu kwa Umma na waathirika kupatiwa huduma za matibabu kulingana na masharti ya Shirika la Afya Duniani (WHO); ambalo ndiyo hufadhili huduma hizo kwa takribani 100%:-

Je, Serikali ina mkakati gani wa kuhakikisha kwamba huduma hizo zinaendelea kutolewa hata kama msaada kutoka Shirika la Afya Duniani utatetereka.

OFISI YA RAIS (TAMISEMI):

5. MHESHIMIWA GEORGE MALIMA LUBELEJE (MPWAPWA):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais (TAMISEMI):- Vijiji vya Iyoma, Kisokwe, Idilo, Lukole, Lupeta, Bumila, Makutupa, Mkanana, Igoji Kusini (Isalaza), Nana, Kisisi, Ngalamilo, Godegode, Mzogole, Mugoma, Kiegea, Kazania, Igoji Kusini, Chamanda, Simai, Makawila, Iwondo Lupeta, Makutupa, Gulwe, Majami, Mwenzele Mlembule katika Wilaya ya Mpwapwa vina matatizo makubwa sana ya maji na hivyo kusababisha Wananchi wa Vijiji hivyo kutembea umbali wa zaidi ya km 5 - 10 kutafuta maji:-

Je, Serikali ina mpango gani wa kuchimba visima vya maji katika maeneo hayo.

6. MHESHIMIWA IGNAS ALOYCE MALOCHA (KWELA)

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais (TAMISEMI):- Kituo cha Afya kilichopo Laela kinategemewa na Kata za Lusaka, Kasanzama, Laela, Mnokola, Miangalua na Kaoze; kutokana na kupanuka kwa kasi kwa Mji huo na ongezeko la watu wanaohudumiwa katika kituo hicho, kumesababisha upungufu wa dawa, wataalamu na vifaa tiba:-

(a) Je, ni lini Serikali itakipa kituo hicho hadhi ya Hospitali ya Wilaya;

- (b) Je, ni lini kituo hicho kitapatiwa gari la wagonjwa;
- (c) Je, ni lini Serikali itapeleka wataalamu wa kutosha, vifaa tiba na dawa za kutosha katika kituo hicho.

7. MHESHIMIWA UPENDO FURAHA PENEZA (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais (TAMISEMI):-

Je, Serikali ina mkakati gani wa kusambaza maji katika Kata za Kasamwa, Shiloleli, Bulela, Nyarugusu, Bukeli na maeneo mengine ya Wilaya ya Geita na Mkoa wa Geita kwa ujumla.

OFISI YA RAIS (UTUMISHI NA UTAWALA BORA):

8. MHESHIMIWA MAIDA HAMAD ABDALLAH (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais (Utumishi na Utawala Bora):- Kwa kipindi kirefu suala la watumishi hewa limekuwa likiathiri sana uchumi wa Taifa na kwa kuwa waliohusika wengi wao ni Maafisa na Watumishi wa Serikali:-

Je, Serikali inasema nini juu ya wale wote waliohusika kurudisha nyuma maendeleo ya nchi kwa njia hiyo.

WIZARA YA UJENZI, UCHUKUZI NA MAWASILIANO:

9. MHESHIMIWA ZUBERI MOHAMED KUCHAUKA (LIWALE):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano:-

- (a) Je, Serikali ina mpango gani wa kuhakikisha kuwa Vijiji vya Mlembwe, Kimambi, Lilombe, Mirui, Mpigamiti, Kikulyungu na Mtungunyu vinapata miradi ya mawasiliano ya simu za mkononi;
- (b) Je, Serikali ina mpango gani wa kuimarisha usikivu hafifu wa matangazo ya Redio Tanzania (TBC - Taifa) katika Wilaya ya Liwale.

10. MHESHIMIWA ZACHARIA PAUL ISSAAY (MBULU MJINI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano:- Kumekuwa na ahadi za viongozi wa juu hususan Marais za kujenga daraja la Magara pamoja na barabara ya Mbuyu wa Mjerumani kwa kiwango cha lami na usanifu wa daraja na lami ya zege sehemu ya Mlimani hasa ikizingatiwa kuwa ukosefu wa daraja na jiografia ya Mlima Magara kuwa hatarishi sana hasa kipindi cha mvua:-

- (a) Je, ni lini ahadi hiyo ya viongozi wetu wa Kitaifa itatekelezwa;

- (b) Je, ni lini ahadi ya Mhe. Rais Dkt. John Pombe Magufuli ya kujenga barabara ya lami yenyewe urefu wa Km 5 katika Mji wa Mbulu itatekelezwa.

WIZARA YA KATIBA NA SHERIA:

11. MHESHIMIWA ALLAN JOSEPH KIULA (IRAMBA MASHARIKI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Katiba na Sheria:-

- (a) Je, ni lini Serikali itatoa fedha kwa ajili ya ujenzi wa Mahakama ya Wilaya na kuteua Mahakimu wa Wilaya;
- (b) Je, kwa nini Serikali isiridhie Mahakama ya Mwanzo iliyopo ifanywe kuwa Mahakama ya Wilaya.

WIZARA YA ARDHI, NYUMBA NA MAENDELEO YA MAKAZI:

12. MHESHIMIWA WAITARA MWITA MWIKWABE (UKONGA):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Ardhi, Nyumba, na Maendeleo ya Makazi:- Suala la Mpango Miji ni jema na mtu aliyepimiwa ardhi na kupata hati ya eneo lake huweza kutumia hati hiyo kukopa kirahisi lakini gharama za kupima ardhi ni kubwa sana kiasi kwamba Wananchi walio wengi wanashindwa kupima maeneo yao:-

Je, Serikali ina mpango gani wa dharura wa kupunguza gharama za upimaji ardhi ili Wananchi wengi zaidi waweze kupima maeneo yao na kuyaongezea thamani.

WIZARA YA NISHATI NA MADINI:

13. MHESHIMIWA MENDRAD LUTENGANO KIGOLA (MUFINDI KUSINI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nishati na Madini:-

Je, ni lini Serikali itapeleka umeme katika Kata za Mtambula, Idunda, Maduma, Kiyowela na Idete, ili Wananchi waweze kufaidika na huduma hiyo.

14. MHESHIMIWA HUSSEIN NASSOR AMAR (NYANG'HWALE):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nishati na Madini:- Serikali imekuwa na ahadi nyingi nzuri za kutekeleza katika kusambaza umeme kwenye maeneo mengi ya nchi yetu:-

- (a) Katika Wilaya ya Nyang'hwale ni Vijiji vitatu tu vya Nyang'hwale, Nyarubele, Busengwa na Makao Makuu ya Wilaya ambavyo vina umeme; Je, katika bajeti ijayo ni Vijiji vingapi vya Jimbo la Nyang'hwale vitapatiwa umeme;
- (b) Je, kwa nini nguzo haziletwi Kharumwa wakati wateja wengi tayari wamefanya “wiring” kwenye nyumba zao.

WIZARA YA AFYA, MAENDELEO YA JAMII, JINSIA, WAZEE NA WATOTO:

15. MHESHIMIWA JUMANNE KIBERA KISHIMBA (KAHAMA MJINI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto:- Hospitali nyingi nchini ikiwemo zilizo katika Mji wa Kahama zina upungufu mkubwa wa vifaa tiba kama X-ray na Utra-sound; Nchi ya Kenya baada ya kutambua changamoto ya upungufu wa vifaa tiba ilitunga Sera kuhusu Kampuni binafsi kuingia ubia na Hospitali kununua vifaa tiba na kugawana mapato yanayotokana na vifaa hivyo:-

Je, Serikali haioni umuhimu wa kuiga mfano huo mzuri wa Kenya ili kunusuru maisha ya wagonjwa wetu.

VI. HOJA ZA SERIKALI:

WAZIRI WA FEDHA NA MIPANGO:

Kwamba, Bunge lipokee, kujadili na kushauri kuhusu Mapendekezo ya Mpango wa Maendeleo wa Taifa unaokusudiwa kutekelezwa na Serikali pamoja na Mwongozo wa Kuandaa Mpango na Bajeti ya Serikali kwa Mwaka wa Fedha, 2017/2018.

VII. KAMATI YA MIPANGO:

**DODOMA
01 NOVEMBA, 2016**

**DKT. T. D. KASHILILAH
KATIBU WA BUNGE**